

GUSTAF ADOLPH
med Guds Nåde Sveriges,
Göthes och Wendes Konung
ic. ic. ic. Arfwinge til Dannemark och
Norrige, Hertig til Schleswig Hollstein ic. ic.

Göre meterligt: at sedan Wi under den 10 December 1793 låtit utfärda Wår Nådiga Förordning, angående Skogarne i Riket, hafwa under werktställigheten deraf sådane omständigheter inträffat och förfrågningar blifwit gjorde, at den i wiisa delar tarfwat jemnkning eller förklaring. Och som Wi insedt de olägenheter en särskild Förklaring öfwer berörde Wår Nådiga Förordning skulle medföra; Alltså hafwe Wi i Nader tunnit godt, at den samma med de förändringar och rättelser, Wi nödige pröfwat, å nyo utfärda, och hwarmed alla hittills om Skogarne i Riket utkomne Allmänna Författningar komma at uphöra.

Om Allmänningar, Krono-Parker och Krono-Skogar.

§. 1.

Lands-Allmänning måge de nyttja, som inom Län-
net, och Hårads-Allmänning, de som i Håradet bygga
och bo; öfwer dese så wäl som Krono-Skogar, skal öf-
werinscudet tilkomma Wåre Befallningshafwande, som
åga

äga utskjutningar af bewilla, samt om Allmänningarnes råf-
ta nyttjande af förordna.

Öfwer Lands- och Hårads-Allmänningar, eller Kro-
no- Skogar, skal Skogs- Betieningen tillsyn hafwa samt
den närmare bewakningen deröfwer dem tillhöra; Dock
skola äfwen Kronofogdar och Länsmän i de Län, der så-
dane Allmänningar finnas, wara förpliktade, at så wäl
öfwer dessa Allmänningar, som Krono- och Kronohemmans
Skogar, wård hafwa. Warandes det i öfrigt både Skogs-
och Jägere- Betiente förbudt, at något inseende öfwer Skat-
temanna Skogen, undantagande Ekskogen, sig tillwälla.

S. 2.

Wil någon å dese Allmänningar hugga Timmer el-
ler annat Byggningswirke, Wed, Gårdsel eller Stör, lå-
te då igenom twänne gode Män syna sit upgifne behof,
samt om och huruvida Skog dertil å egna ågor finnes
eller icke, öfwer hwilka omständigheter Skoganden af Sy-
nemännen et fullständigt bewis taga skal, och det samma
å Winter, eller Sommar, Tinget til wederbörande Hårads-
Rätt ingifwa.

Hårads-Rätten tillkommer, at, utan afseende å Per-
soners Stånd och wärde, samt Egendomarernes natur, pröf-
wa, om til rått behof undsättning begäres, samt i slikt
fall hwad antal Trän, som dertil upgå kan, och således
hwad Skoganderne begärt, samt bewisen innehålla, behört-
gen granska; hwarwid i allt tages, at för Inbyggarnes
enskilte behof et til andra än i Lag och Husesyns-Ordnin-
gen föreskrifne Hus, Timmer eller annat Byggningswir-
ke från Allmänningen får uplutas, ehwad til nybyggnad
eller

eller reparation understöd söles; så ock at den ej må understöd af Allmanning njuta, som finnes hafwa egen Skog, eller ock med egen Skog illa farit, i anseende hwartil det åligger Härads-Råttene, at noga efterfråga och i Protocollet intaga, om och huruvida en Sölande, efter hwad Rätten weterligt är, eller gode Män wid Tinget intyga, genom misshushållning med egen Skog kan wara i behof och förlagenhet kommen; hwarefter Sölanderne böra Härads-Rättens Protocoll och utlåtande sijn inom påföljande Augusti månads slut til Wäre Befallningshafwande ingifwa, så framt ansöknigen, at den påföljande wintren utshning erhålla, skal under pröfning komma.

S. 3.

Wäre Befallningshafwande skola hwar i sit Län hafwa en noga och tillförlitelig kunskap, ej allenast om sådana i deras Län belägne Allmanningars antal, natur och gränstefskilnader, utan ock om Allmanningarnes tilstånd i anseende til bättre eller sämre skogsarter, mer eller mindre tilgång af skog, markens wärtlighet, samt hwad och huru mycket med Allmanningens bestånd samt utan des skada må kunna til wederbörande Sölandes behof årligen uplåtas; och för thn skal det Wäre Befallningshafwande tillhöra, at innan någon utshning bewilljas, hafwa et förslag färdigt på det antal Timmer, eller annat Byggningswirke, Wed, Gårdsel eller Stör, som af hwarje Allmanning årligen kan uplåtas, utöfwer hwilket förslag Wäre Befallningshafwande wid ansvar ej må någon utshning tillåta: och på det slike förslag, hwilka hwarje gång ej på längre tid än Sex år böra sättas, må med den sparsamhet,

het, som nödig är, samt i görlligaste måtto efter Allmänningarnes rätta beskaffenhet och tillstånd afpassas och uprättas; så skal det älligga Wäre Befallningshafwande, at igenom resor i Länets Allmänningarne öfwerse, samt låta anteckna, huru de Allmänningarne befinna; hwilken Allmännings-ransakning sedermera skal ibland Lands- Egnens öfrige Handlingar förwaras, och bör äfwen et exemplar deraf til Wårt och Rikets Kamars Collegium insändas.

Hwad Wäre Befallningshafwande wid sådan ransakning sielfwe erfara, samt de öfrige Allmänningarne författade Chartor och Chartæ-beskrifningar innehålla, så och öfrige Ägmästaren och Landtmätaren, jemväl andre i Länets för god insigt i landthushållningen kände Män kunna wid handen gifwa, skal af Wäre Befallningshafwande wid uprättade, eller til uprättande Förslag, i noga öfwerwägande tagas; Älgande Wäre Befallningshafwande, at der så för Skogens tillväxt omtränger, Allmänning antingen hel och hållen, eller ock en del deraf, på längre eller kortare tid i frid lösa, och må under förbudstiden Allmänning ei annorledes än til bete för Bostaps kreatur nyttias; derom Wäre Befallningshafwande bör i Orten låta behörigen kungöra.

I de Län, der sådan ransakning icke redan för sig gått i följe af 1793 års Skogs-Ordning, skola Wäre Befallningshafwande den ofördröjeligen verkställa, och bör den sedermera minst hwart siette år förnyas, samt en afskrift af Protocollet deröfwer til Kamars Collegium hwarje gång insändas, jemte berättelse om någon Allmänning, eller en del deraf, blifwit fridlyst.

De

De årliga Bewillnings- och Utsynings-Förslagen skola alltid inom Maji månads slut färdiga göras och till Kamar-Collegium ingifwas.

Har Wår Befallningshafwande icke medhunnit, at efter föregången Allmännings-ransakning sit Förslag författa, och det således allenast för det löpande året uprättat; gifwe han då året derpå inom Maji månads slut Kamar-Collegium tillkänna, om och i hwad måtto han för den påföljande tiden kan hafwa sit Förslag ändrat; Men är Förslaget på flere år staldt, fullgöre då sådant inom Maji månads slut det året, å hwilket sedermera uti den påföljande wintren bewillningar och utsyningar komma efter et nytt Förslag at werkställas.

Sinner Wår Befallningshafwande skal för handen wara, at under tiden ändra det Förslag, som han för flere då än ei till ända lupne år, till Kamar-Collegium ingifwit, och hwaruti Collegium ei någon ändring gjort, det skal honom fritt och öppet wara; dock anmåle sådant hos bemålte Collegium innan slutet af Maji månad, och låte sedan uti den påföljande wintren det ändrade Förslaget til rättelse wid utsyningar tjena; ågande Kamar-Collegium, at de inkomne Förslag öfwerse och om skal til ändring derutinnan förelomma, den samma meddela.

Ej må Wår Befallningshafwande utfärda Bewillnings- och Utsynings-Ordres utan Förslag, eller ock efter et, som han ei förut inom här ofwan föreskrifne tid till Kamar-Collegium ingifwa låtit. Dock åger Wår Befallningshafwande, at, då någon skynsam åtgärd fordras till Broars och Färjors iståndställande, utan Förslag låta

utfärda Utsynings-Ordres å nödigt timmer til sådane behof.

Nu finnes det, at Söfanderne granskade och iwerkliga behof af Timmer, och Byggnadswirke öfwerstiuter Wäre Befallningshafwandes Förslag, då skola Söfanderna til nybyggnad eller förbättring af Laga hus hielpas i följande ordning, nemligen:

1:o Boställs Innehafware, Militaire, Civil och Prester, som å sine Boställen ej hafwa Skogs tilgång; kommandes dock, hwad angår Prestegårdar och de Hus, som Söfnen bygga skal, det at i allt tagas, at allenast de Hemman i Söfnen, som skoglöse äro, understöd ifrån Allmanning bewillias må, såsom ock at de Prestegårdars Innehafware, eller andre, som emot särskilde förmoners åtnjutande äro för Prestegårds byggnaden ansvarige, icke måge undsättning ifrån Allmanningen erhålla. I denna Class kommer ock at inbegripas hwad til allmänna Broar och Byggnader kan böra af Allmanning uplätas, och följakteligen skola äfwen de Inbyggare, som til allmänna Broar och Byggnader böra bidraga, och antingen för skogsbrist å egne Hemman eller för afägsenheten, kunna til hielp ifrån Allmanningen berättigade anses, i afseende på slike behof til denna Class höra.

2:o De öfrige Hemmansägare eller Åboer, som understöd til båttrande af gamla Hus söka, och

3:o De, hwilkas ingifne bewis angå Nybyggnad.

Är Förslaget ej tillräckeligt för dem i första Classen, briste då jemförelsewis emot det faststälde behofwet, lika för dem, som lika rätt med hwarannan hafwa: Lag samma

ma ware, då för dem i andra och tredje Classen brister; dock skal hwad til allmänna Broars byggnad eller underhåll erfordras, med förmonsrätt, och således utan minskning utgå. Skolandes i öfrigt på ansöknings eller bewis, som röra Inbyggarnes enskilda behof och omedelbart hos Wäre Befallningshafwande ingifwas samt ej hos Hårads-Rätten förewarit, något afseende icke göras eller utsynning bewillias, så framt icke någon, som eldskada lidit, bewisligen utan all förgs tilgång och uti sådan fattigdom stadd är, at högsta nödwändigheten fordrar, det han utan omgång må til understöd från Allmänningen hielpas. Ej må Hårads-Allmänning tillitas til allmänne eller enskilda behof uti annat Hårad, så framt ej särskilde Resolutioner sådant tillåta.

S. 4.

Sedan således, som förmåldt är, alla ansöknings- jemte Hårads-Rättens Protocoll inom Augusti månads slut til Wäre Befallningshafwande inkommit, skal det åligga Wäre Befallningshafwande, at sist inom slutet af October månad hafwa Bewillnings- och Utsynings-Påbud, efter hwad denne Födrörning innehåller, behörigen affsände.

Deße Påbud skola ej allenast Söknetales uptaga de Hemmansägares och Åboers namn, för hwilka utsynning kommer at meddelas, utan ock i särskilde columner, behörigen summerade, hwarje sort af Timmer eller annat Byggnings-wirke, Wed, Wårdsel och Stör, som bewilladt blifwit.

De å Lands Cankliet angående deße bewillningar tagne beslut böra innefatta skålen til affkortning eller ut-

slutande, som Sökande fått medkännas, samt til hwar och en, som deraf del begär, utgifwas.

Wil någor deröfwer klaga, anföre sina besvär hos Kammar-Collegium inom Fyra månader i Sverige, samt Sex i Finland och Gottland, ifrån den dag, då han af Utslaget del erhållit, hwarje månad til Tretio dagar rådnad. Ej må sådan klagan uppehålla verkställigheten af Bewillnings- och Utsynings-Påbud, utan må Klaganden, om Kammar-Collegium finner hans besvär åga grund, den rättelse, som Kammar-Collegii utslåtande honom meddelar, der den icke strax erhållas kan, wid utkommande nästa Bewillnings-Påbud til godo njuta.

Sedan Bewillnings- och Utsynings-Påbud til Öfwer-Jägmästaren ankommit, låte han genom pålysning å Predikstolarne tillkänna gifwa de tider, å hwilla de, som bewillning erhållit, böra sig infinna, at efter utsynning falla och afföra det dem bewilljade antal; Och bör sådan pålysning ske minst Fjorton dagar förut; Kommer men föresedan pålyst blifwit, och är Allmogon för sådan orsak hindrad at pålysningarne hörsamma, bör dem ny tid föreläggas. Skolandes pålysningarne altid tillika innehålla en wis ordning för Bye- och Soknemännen, at å föreskrifne dagar tillstådes komma, endr fället och afförslen ej på en dag verkställas kan.

Skulle någon, som fått bewillning af Timmer eller annat hygge, sig ej å den utsatte tiden inställa, skyle sig sjelf, at han sedermera den wintren icke kan hulpen blifwa.

Deffe dagar, då utsynning, stämpling, fällning och afförsel för sig går, skola Öfwer-Jägmästaren, så widt han med-

medhinner, samt i öfrigt de til trakten hörande Skogs-betiente, tillstådes wara, och derwid et noga inseende hafwa, at fället och afförslen ej må öfverskrida hwad bewillningslistan innehåller, samt om de förmärka någon sig härwid förbryta och söka åtkomma mer än lofsgifwet är, honom sedermera til Raga ansvar derföre befordra: åliggande det Öfwer-Jägmästaren, at wederbörande Skogsbetiente om den utsatte tiden samt skyldigheters i akt tagande underrätta och beordra; Och skal det i öfrigt wara Häradsboerne obetaget, at wid Ring eller Sol-nestämmor wälja wise Personer, en eller flere, som skola åga, at wid slike tilfällen, då fällning och afförsel sker, sig infinna, samt gemensamt med Skogsbetiente bewaka, at derwid ordentligen och Lagligen tilgå må. Skulle Öfwer-Jägmästaren wara af Raga förfall hindrad at utsynningarne handhafwa, gifwe det Wår Befallningshafwande tillkänna, som tillsförordnar någon annan uti Öfwer-Jägmästarens ställe, at utsynningarne bewaka.

Innan Träd fälles, skal det först med Kronostämpelen, som bör wara inrättad med Krona och de twänne sista siffrorne af åretalet, stämplas både lågst neder wid roten och til en mans högd på stammen, samt bör i öfrigt wid fällningen i akt tagas, at ena stämpelen altid wid trädets rot å stubben qwarblifwer; Skolandes stämpelen, då den ej nyttjas, hos Wår Befallningshafwande förwaras.

Til Brånse må ej, så länge förältrade och förtor-lade träd samt windsällen, som ej til byggnad tjenlige äro, finnas, frist och til bättre behof dugelig Skog stämplas.

plas. Ej eller må til Gårdsel och Stör annat bewillias och utsynas, än et twigt antal tråd af wuren Gran eller Går-Tall, samt sådane tråd, som til Timmer eller Byggnadswirke icke äro eller kunna blifwa nyttige; jemwäl Een samt grenar af gamla och mogna Granar; dock der Skogen finnes så tät, at den unga och späda uttränges af den äldre, faller neder och ruttnar bort, må äfwen en del af den unga Skogen til Stör och Gårdsel utblådas.

Den, som utsyning njuter, skal också tilhållas, at de efter tråden fallande skatar och grenar tillika afföra; men smärre qwistar kunna til befordran af Skogens återwärt qwarlemnas; och må ej någon det för honom utsynadt år, afföra ostämpladt, eller uti Skogsbetjentens frånvaro, wid äwerkans bot.

Bag samma ware om någon bortfälsjer det, som för honom utsynadt och stämpladt år, eller det samma bortför eller bortföra låter til annan gård, än den, för hwilken understödet bewilljadt blifwit.

Innan slutet af April månad skal Öfwer-Jägmästaren, eller den, som uppsigten handhåst, til Wäre Befallningshafwande afgifwa berättelse öfwer werktälligheten af de året förut dem meddelte Bewillningar och utsynings-Påbud, samt om och huruwida, utom sålde trån, äfwen nederliggande trån och windfällen til understöd för dem, som lof på brånse erhållit, blifwit använde; och böte Öfwer-Jägmästare, eller den utsyningen och afförslen bewakat, om detta försummas, Tre Riksdaler Sex-ton Skill. Specie.

§. 5.

Will någon ifrån Allmänningen hemta til bränsle nederliggande lägor, skotar och grenar, söke då lof dertill af Wår Befallningshafwande, som om utsoning deraf efter omständigheterna förordnar. Men afhemtningen af hwad sålunda blifwit utshndt, får ei ske utan at någon Skogsbetjent derwid är närwarande, til hwilken ända wi på dag härtil böde utses och kungöras.

Mulbete må å Allmänning, såsom förr wanligt varit, nyttjas.

§. 6.

Finnes Lands, eller Hårads, Allmänning icke wara ifrån angränsande Ägor behörigen skild och afröfad, böde Wår Befallningshafwande draga försorg, at sådant, så snart ske kan, i Raga ordning warder werkställt, samt der twist om Råskilnad, antingen redan är eller sig ny par, förordna en Actor Publicus, som samma twist bewakar och til Raga slut befordrar. Är Allmänningen utbruten, men ei med Rör utmärkt, eller hafwa de gamla förkommit, då skal den å nyo Rörläggas.

Upkommer fråga om Rågång imellan Kronoparker och Lands, Allmänningar, den afgöre Wår Befallningshafwande; men om å endera sidan äro Hårads, eller Solne, Allmänning eller enskifte Hemman, gånge då twisten til allmän Domstol.

Wid de Allmännings, ransakningar, som Wåre Befallningshafwande, enligt hwad i 3. §. stadgadt är, böde anställa, skal det dem hemwål åligga, at om Hemman och Gårdar, Torp och Backestugor, som å Allmänningen belägne

Idgne äro, noga undersöka, med hwad rätt de besittas, samt om de med Rå och Rör afwittrade äro.

Ginnes Hemman eller Torp å Allmänning, som Indelte eller Skattlagde äro, antingen de höra omedelbart under Kronan, eller derifrån äro löpte, bytte eller på annat sätt Lagligen förwärfwade, de skola blifwa skändande och Ägarne wid deras Laga fång bibehållas til den gränts och Laga Råskilnad, Hemman eller Torpen hafte den tiden de skattades och afhändes.

Hafwer någon å besittning uti Allmänning urminnes häfd, så beskaffad, som Lagen i 15. Cap. Jorda Balk. bjuder, den skal sin besittning ogwald njuta; Dock bör sådan besittning, der den ej uti något Hemmans skatt innebegripen är, til Ofs och Kronan skattläggas, så framt ej bättre rätt Lagligen wisas kan.

Besitter någon å Allmänning Hemman eller Torp, som ej skattlagde eller indelte, eller med urminnes häfd förswarade äro; men dem antingen efter förre Skogs-Commissionens Domar, som ej ändrade blifwit, eller med wederbörligt lof och minne efter förr utkomne Författningar innehafwer, den skal den rätt honom uplåten warit, så til godo njuta; Dock skal af sådane Lagenheter, efter fdregången Skattläggning, Skatt til Ofs och Kronan utgådras, så framt ej wijsa frihets-år samma Lagenheter åtfölja, eller ock bättre rätt Lagligen wisas kan.

Kan någon hwarken med skattläggning, eller deltagande i Knektehåll, eller urminnes häfd, eller Skogs-Commissionens Domar, eller wederbörligt tillstånd, enligt förr utkomne Författningar, sin innehafde besittning å Allmän-

manning förswara, ware dock derwid bibehållen, så framt samma besittning, om den för Allmanningen umbärlig är, til et tierdedels eller minst et årtondedels Hemman skattläggas kan; Swarar en sådan besittning icke emot et årtondedels Hemman, göre då Wår Befallningshafwande anmälan derom hos Kammar-Collegium, som har, at med nödigt afseende så wäl å den å upodlingen använde kostnad och nedlagda möda, som å hwad nytta den kan medföra, behörigen pröfwa, huruvida Jurehafwaren emot ränta må derwid bibehållas, eller ej; Afwen som, om någon utöfwer Laglig gränts der intil, någon infråktning gjort, som för Allmanning kan umbäras, han wid samma infråktning emot särskild ränta efter skatteläggning bibehållas må.

Ginnes det, at någon, som Eghenheter med wissa frihets-år innehafwer, försummat de årliga upodlings-pligheter, som Wår Befallningshafwande föreskrifwer och alltid föreskriftwa bdr, stånde det då Wår Befallningshafwande fritt, at sedan försummelsen genom behörig Syn blifwit fulleligen utrönt och styrkt, honom ifrån Eghenheten skilla, och en annan trefnare Åbo antaga. Eghendene den missnöjde, at inom fyra månader i Sverige, samt Sex i Finland och Gottland, hwarje månad til Tretio dagar råfnad, sedan han utslaget weta fått, sina Besvär i Wårt Kammar-Collegium ingifwa.

Alle å Allmanning bibehållne Eghenheter skola med Laga Råmärken försedde warda; och der sådane icke finnas, ligge det til Wår Befallningshafwandes wård, at om werkställigheten deraf skyndesammeligen föranstalta.

Och

Och på det ei någon osäkerhet må i framtiden kunna upkomma om Allmånningarnes yttre gränser eller skilnaderne för de derå bibehållne Lågenheter, utan Allmånningarne så till deras innehåll, som öfrige beskaffenhet blifwa fullkomligen kände; böra Våre Befallningshafwande genast derom besörja, at de Lands. och Hårads. Allmånningar, hwaröfwer säkre Chartor icke äro at tilgå, måge med det skyndestammaste blifwa afmåtte och å Charta lagde, samt till deras innehåll, Skogs tilgång och bördighet, samt bättre och sämre trakter, till grund och rättelse för afgiftwande förslag, noga beskifne; Kommande wederbödrande Hemmans Innehafware i Lånet, eller Håradet, som hafwa nyttionde rätt till Skog och Mulbete, at efter deras innehafwande förmedlade Hemmantal, gemensamt bestå kostnaden till en sådan Geometrisk affattning af Allmånningens område samt des liggande på Charta. Men uti de utgifter, som fordras för de yttre Råskilnadernes upgående och Allmånningarnes skiljande från enskildes Ågor, böra de angräntande Hemmansågarne, hwar efter sin ågodel, till hälften med Lånet, eller Håradet deltaga. Och åligger det Landtmätaren, at af Förrättnings. Instrumentet och Chartan, sedan den Lagligen blifwit faststald, utom den Chartæ-renovation, som till Landtmåteri. Contoiret insändas bör, et exemplar till Vår Befallningshafwande aflemna.

§. 7.

Som Wi förnummit, at genom de till Landets upodling utgångne Författningar, Allmånningarne af sådan anledning blifwit på fleste ställen öfwer höfwan medtagne;

ne; så skal det och Wäre Befallningshafwande aldeles förbudet wara, at hädanefter låta någon å Allmänning sig nedsätta, Säggarworn bygga, eller någon upodling eller intaga der gödra; Den händelsen undantagen, om mark til Skogsuaktare Boställen eller Skogsplanteringars anläggande å Allmänning röddas bör. Men skulle der finnas Måse eller Kårr, som genom upodling kan nyttig göras, må det i allmänhet wara hwen som helst öppet, at hos Wår Befallningshafwande söka och erhålla tillstånd til en sådan Lågenhets upodlande; Dock at altid den eller de af Påradsboerne, eller wederbörande, som uti Allmänningens nyttjande deltaga, åga til upodlingens werkställande företräde, derest de inom natt och år ifrån det denna Förrättning warder kungjord, sig derom anmäla. Utliggandes Wår Befallningshafwande i öfrigt, at föreskrifwa wis tid, inom hwilken upodlingen skal wara påbörjad och i werket satt, samt ellest i allt taga och til werkställighet befordra hwad Författningarne här om förma.

Uro sådane Måsar eller Kårr af den widd och beskaffenhet, at de til minst et åttendedels Mantal kunna uptagas, blifwe någon upodlingsrätt derå icke bewilljad, innan Wi, efter Wår Befallningshafwandes derom gjorde underdåniga anmälan, Of i Näder yttrat, under hwad willor upodlingarne tilståndas måge.

§. 8.

Solne. Allmänning skola de njuta, som i Solnen äro, och måge slike Allmänningar obehindradt Solneboerne emellan Lagligen fördelas, endr derom hos Wår Befallningshafwande ansökning göres; Dock at ingen stridighet

het om Allmänningens natur och egenkap äger rum, i hvilken händelse den förut Lagligen afgöras bör. Har Sökn Allmänning den rymd, at minst Tyra Tunneland daglig mark belöper på hwart helt Mantal; må den i en flite fördelas. Den det åskar, äge hos Wår Besallningshafwande sig anmäla, som sedan de öfrige Sökneboerne blifwit hörde och Allmänningens innehåll uttrönt, bewilljar Söklunden utbrytning af sin Lott; de öfrige liksom obetagit sina andelar i sam ärlighet behålla, om de finna sådant förmonligare. Är Allmänningen åter mindre, må des wårdande och användande på de fleste Sökneboars, efter Hemmantalet räknadt, godtsinnande ankomma.

§. 9.

Den Lott, som wid delning af Sökne Allmänning tilfaller hwarje Hemman, kommer at iklåda sig samma Hemmans och Bolstads natur, wære sig Frelse, Skatte eller Krono.

§. 10.

Intil des sådane Allmänningar blifwit skiftade, till kommer Söknes Inbyggare at om wården deröfwer be-
sörja; Och skal det fördenskul åligga alla dem, som i Sökn Hemman äga och bebo, at, så framt det ej redas
skedd, sedan denna Wår Rådiga Förordning kungjord är
skundesammeligen uti behö igen pålyst Söknestämma sam-
mantråda och sine emellan öfwerlägga och besluta om bå-
sta sättet samt medlen til Allmänningens wård och tillsyn
och derwid, om de så nödigt finna, utse wise Personer,
som Allmänningen äta, samt med dem öfwerenskomma
om den belöning, de derföre hafwa at åtnjuta; såsom de
od

och äga, at af sine medel wälja tvåanne Upsyningsmän, som böra å Allmanningen hafwa et närmare inseende, samt åwerkans mål angifwa, åtala och utföra. Skolandes desse Upsyningsmän med Constitutorial af Hårade Rätten förses, samt årligen wid Wår, eller Sommar-Tingen ombytas, så framt de ej, efter Sotnemännens öfwerens-kommelse och deras eget samtycke, komma at wid denna förrättning en längre tid förblifwa. Warande desutom, så wäl de af Sotnen utsedde Skogwaktare, som en och hwar i Sotnen, obetagit, at åwerkans mål wid Domstolen angifwa och åtala.

Finnes det, at en Sotne-Allmanning ej är ifrån an-gränsande ågor behörigen skild, så skal det Upsyningsmännen åligga, at skyndesammeligen låta derom ransaka och döma, samt sedan Råffilnaden wederbörligen utrönt eller Lagligen faststald är, om Allmanningens afrösning med giltige Råmärken i Laga ordning besörja.

§. 11.

Öfwer Wåre och Kronans Parker, Gehåg och Djurgårdar skal Öfwer-Hof-Jägmästaren, hwilken i alt hwad dem rör, åger samma befattning, som Wåre Befallningehafwande med Krono-Allmanningarne, en noga up-sigt hafwa, samt tilhålla Jägeribetsjeningen i de Provin-cer, der sådane Parker äro belagne, at dem rätteligen wårda och bewaka.

§. 12.

Saknar en Krono-Park giltig Rågång, åligger det Öfwer-Hof-Jägmästaren skyndesammast i Laga ordning be-sörja, at Parken med Lagliga Råmärken warder affskild,
och

och på sätt i 6. §. om Allmänningsarne blifwit förordnad, der såler Charta ej finnes, äfwen å Charta lagd, med noga beskrifning om Skogens beskaffenhet och Jordens bördighet samt bättre och sämre trakter, til rättelse wid planteringars anläggande, hwartil Wi i Råder wele bestå kostnaden; Dock bör Landtmätaren för denna såsom en publique förrättning åtnöjas med hälften af det arfmode, som honom för Allmänningsarnes affattning kommer at efter Taxan bestå; äfvensom wid Krono-Parkens skiljande från enskildes Ågor, angränsande Hemmansägare, hwar efter sin ågodel, til hälften med Os och Kronan skola deltaga i den kostnad, som härtil fordras; Vörandes af Chartan med Beskrifningen, sedan den wederbörligen blifwit faststald, et exemplar til Öfwer-Hof-Jägmästaren aflemnas. Yppar sig twist om Rågängen, förordne då Öfwer-Hof-Jägmästaren en Jägeribetjent, som jemte någon af Wår Befallningshafwande tillförordnad Krono-Fullmäktig, samman twist Lagligen bewakar och utför.

Ungående besittningar å Wåre och Kronans Parler och Gehåg, skal Öfwer-Hof-Jägmästaren jemwål undersöka, och derwid i allt taga samt sig rätta efter det, som uti 6. §. om besittningar å Allmänningar föreskrifwit är.

Finnes å Krono Park Moße eller Kårr, der Skog ej växer och någon odling icke redan skedd; så måge ansöknigar om upodling derå ingifwas til Wår Befallningshafwande, hwilken bör dem til Os i underdånighet insända. Och wele Wi deröfwer, sedan Öfwer-Hof-Jägmästaren blifwit hörd, för hwarie särskilt tilfälle Os i Råder utlåta; hwarefter, och i händelse odlingen i Råder war-
der

der bifallen, Vår Befallningshafwande har, at öfwer
werkställigheten hålla hand och widare i allt taga hwad
angående upodling å Allmänningar här öfwanföre är stad-
gadt; Dock ware det en sådan Upodlings Innehafware ut-
tryckeligen förbudet, at af den tilstötande Skogen på nå-
got sätt sig begagna annorlunda, än efter wederbörligt
tillstånd och emot den i 14. §. utsatte betalning.

§. 13.

Ej må Skog, som å rot står, eller fullfallne trån,
som til Timmer eller andre nyttigare behof tjenlige åro,
ifrån Krono. Parler utan Vårt särskilde Nådiga tillstånd
huggas och afföras. Ågande Öfwer. Hof. Jägmästaren,
at sine Embets. ärender hos Oss i underdånighet anmäla;
Men hwad angår dem, som röra Vår Djurgård wid
Stockholm; så kommer dermed at förhållas, enligt hwad
redan särskilt är förordnad.

§. 14.

Från Krono. Parler må hädanefter ej någon annan
fritt och utan afgift njuta understöd af Timmer, Bård-
fle, Stör och Wed, än den, som kan wisa sig dertil åga
Laga tillstånd. Alla andre skola derföre erslägga betalning
för hwart och et slag til hälften emot hwad Marlegån-
gen i Lånet årligen utsätter, hwilken betalning Wi i Rå-
der funnit godt anslå til sond för en Cassa til bestridan-
de af de utgifter, som til Planterhagars inrättande och
underhållande å sådane Parler blifwa nödiga; Börandes
de, som wilja å Krono. Park söka utshning, ställa sig til
noga esterrättelse hwad 2. §. i denna Förordning inne-
E 3 håller;

håller; I anseende hwar till det skal åligga Öfver-Hof-Jägmästaren, at, sedan han Jägmästarens eller Jägerbetjentens utlåtande infordrat, för slike Parter till Oss i underdånighet inkomma med sådane Förslag, som rörande Allmänningar i 3. §. påbudne åro, eller oss anmäla, om en Krono-Part fridlysas bör; hwarefter och sedan Wi Oss deröfver i Råder utlåtitt, Öfver-Hof-Jägmästaren har, at de Förslag, som af Oss faststälte blifwit, till wederbörande af Vår Befallningshafwande öfversända, hwilka angående utdelningen råtta sig efter det, som sistnämde §. bjuder, samt i öfrigt, i jemnlighet med 4. §., anbefalla Jägmästaren och Jägerbetjente, at utskynning, stämpling och afförsel bewaka; Skolande dessa noga i allt taga det, som uti samma §. Skogsbetjente föreskrifwit är, samt wid det der utsatte wite ej mindre till Vår Befallningshafwande, än Öfver-Hof-Jägmästaren, Berättelse om verkställigheten och till hwad belopp betalnings-samman sig bestiger, i rätt tid afgifwa; Såsom oss Jägmästaren, efter skedd afhemtning, bör utan uppehåll tillstålla wederbörande Kronofogde Förteckning på hwad hwar och en som fått utskynning, derföre skal betala, hwilka medel sedan böra af Kronofogden såsom annan Kronans Upbörd indrifwas och i Landt-Rånteriet aflemnas, derifrån de på wanligt sätt till Wart och Rikets Stats-Contoir ingå. Och som desse sålunda inkommande medel, hwar till Wi i Råder äfwen wele lägga Skaraborgs Låns fordua Skogsplanterings-Cassa, utan förblandning med någon annan fond endast och allenast skola användas till Trädplanteringar å de dertil tjenliga Krono-Parter, om verkställigheten hwaras det tillhör

hör Vår Öfver. Hof. Jägmästare at besörja och Wårt härmed påhystade ändamål befrämja; Så anse Wi och lämpeligast, at medlen af Stats-Contoiret, wid stöende requisitioner, til hans disposition för ofvannämnde behof aflemnas, emot det ansvar och redovisande, Gödfattningarne i thn fall föreskrifwa, och hwarmed sedan förfäres på sätt 74. §. innehåller.

Der likväl wanligt varit, at de, som bo uppå eller inwid en Krono-Park, utan betalning niutit, jemte Mulbete för Boskapen, äfwen frihet, at der få taga lågor, stubbar, nederliggande skatar och grenar, samt ris, för at dymedelst rensa Skogen och Betesmarken, wile Wi i nåder hafwa efterlåtit, at de af enahanda förmon jemwål här efter måge sig begagna; dock at sådant ej sker utan Jägeribetjentes wetskap och uppsigt; Ågande Öfver. Hof. Jägmästaren, at, utan underdanig anmälan hos Oss, anbefalla Jägeribetjente at utskä, hwarest sligt brännse tienstligast får tagas, samt utlyska wiisa dagar til afförsel. Men om någon trakt af Parken skal til plantering och för Skogs-wärt skul inhägnas, då må den betes-rätt, Wi på förenämde sätt af gunst och nåd welat ån widare hafwa dem, som uppå och inwid Krono-Parken äro boende, tillåtit, icke såsom hinder deremot åberopas eller åga rum, så länge och intil des Plantorne huunnit undanwåra Boskaps bett. Och skal den, som i en sådan inhägnad insläpper kreatur, af hwad slag som helst, ligga i twedböte för hwart kreatur emot hwad allmän Lag stadgar samt gälda skadan. Warder Wet tunnen å Krono-Parker i de orter, der sådane kreatur äro förbudne, wære den desutom förbruten.

Endr